

RECENSIE

Onvermoeibaar duiken, glijden en dansen drie performers in de stugge klei

Performance In hun voorstelling *Klei* enceneren theatermaker Boukje Schweigman en beeldend kunstenaar Zoro Feigl een intense ontmoeting tussen mens en klei.

Shira Keller vanuit Utrecht

18 mei 2026 om 15:53 Leestijd 2 minuten

Luister

Deel

Leeslijst

scène uit de theatervoorstelling 'Klei'. — FOTO KARIN JONKERS

Theater

Klei door Schweigman&. Concept: Boukje Schweigman en Zoro Feigl. Gezien: 15 mei op SPRING Festival, bij Tuincentrum Steck, Utrecht. Aldaar nog te zien t/m 27 juni. In augustus te zien op Theaterfestival Boulevard. Info: schweigman.org

Gehuld in blauwe capes („We lijken wel leden van een sekte”, fluistert iemand) wordt het publiek een grote, witte koepeltent in geleid, die op de parkeerplaats van een tuincentrum in Utrecht is opgebouwd. In het centrum van die tent: een grote, ronde bak vol klei. Tien ton ervan, lees ik op de website, plus nog vijfhonderd liter water. Als publiek val je door de capes (ter bescherming van je kleding, zo zal blijken) bijna weg op de kobaltblauwe tribune, die in een cirkel rondom de bak is opgesteld. Een felle lamp (lichtontwerp Julian Maiwald) maakt kloksgewijs rondes rondom de kleibak. In de klei: twee performers.

Hij (Sjaïd Foncé) lijkt door het materiaal te willen worden omhuld. Onvermoeibaar duikt hij erin, althans, dat lijkt de intentie, maar de klei is stug en weerbarstig, zijn landing telkens abrupt. Zij (Goda Žukauskaitė) heeft in de klei een waterpoeltje gevonden, waarin ze zich wentelt. Hier heeft het materiaal een andere consistentie, het laat zich traag met een arm doordringen, we zien het glimmen, horen hoe het sopt en zuigt en klotst. Minuten later, de twee zijn zich steeds uitbundiger tot de stugge massa gaan verhouden, zijn er in de roterende schijnwerper opeens twee onderbenen zichtbaar, die uit de klei omhoog steken. Ze horen bij performer nummer drie (Niels van Heijningen). De klei trilt en schokt.

We zien het glimmen, horen hoe het sopt en zuigt en klotst

De bewegingsroutine waar de drie zich vervolgens aan overgeven is buitengewoon krachtig en - het lukte me niet dat besef van me af te schudden - loodzwaar voor de performers. De drie klampen zich aan elkaar vast, buitelen over elkaar heen, tussen elkaar door, dwars door dat waterpoeltje heen, alsof ze zelf van klei zijn gemaakt en door een onzichtbare hand worden rondgekneed.

FOTO KARIN JONKERS

De klei gedooft, maar speelt niet mee

We zien hoe ze de klei in hun shirt met zich meetorsen, het als een zware pruik over hun hoofden draperen, er een geslurfd masker van kneden. Hoe ze er, opgezweept door een live uitgevoerde compositie van Gemma Luz Bosch (gespeeld door slagwerkgroep HIIIT) in dansen, aards, diep door de knieën, terwijl stoom van hun lichamen damp, als een voorwereldlijk ritueel. We zien hoe deze mensenlichamen al hun krachten aanwenden om de klei te manipuleren - er wordt mee gesmeten, tegen geslagen en gestompt - en, vooral ook: hoe onverschillig dit de klei laat. Want jawel, het spul geeft mee, maar met mate. Het gedooft, meer dan dat het actief meespeelt, als de ouder die, de aandacht elders, het kleine kind wat laat stoeien.

Het is geen wonder dat dit logge, trage materiaal aan de performers zo'n krachtige, bijna agressieve energie weet te ontlokken: hoe anders breng je het in beweging? En toch vraag ik me onwillekeurig af hoe de ontmoeting met de klei eruit zou zien wanneer er (ook) brozere lichamen aan worden blootgesteld. Zou de klei zich, bij gebrek aan tegenkracht, ondoordringbaar tonen? Of zou het materiaal, geconfronteerd met fragiliteit, behoedzaamheid, tederheid wellicht, misschien eerder, of anders, geneigd zijn zich te voegen?

FOTO KARIN JONKERS

Deel Mail de redactie

THEATER

Wijken worden gesloopt en opgebouwd voor rijkere bewoners. Maar waarom laat de musical 'Tombola' dat zien op een ijsbaan?

2 uur geleden

Zwak dansvlees strijdt om aandacht van hard motorstaal in 'Radio Vinci Park'

3 uur geleden

MEER VAN SHIRA KELLER

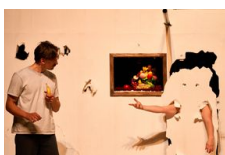
Voorstelling rond Dodenherdenking gaat over de spanningen rond het herdenken zelf: 'We zijn het een beetje verleerd om ons te verplaatsen in de ander'

28 april 2026

Het sombere maar fascinerende 'Nachtschade' van het Nationale Theater kan als een aansporing worden gezien

26 april 2026

Geen tent, geen clownsneus. Circustheater doet alleen in de verte nog denken aan het traditionele circus

24 april 2026

'Voor de Efteling wilden we een show met diepgang en betekenis'

10 april 2026

Florian Myjer speelt een acteur die zijn eigen grenzen overschrijdt én de regisseur die hem daartoe dwingt

8 april 2026

Pierre Bokma en Elsie de Brauw tonen de veerkracht van twee rouwende ouders, in deze meesterlijke klassieker van Eugene O'Neill

2 april 2026

 De journalistieke principes van NRC

NRC

- [Over ons](#)
- [Werken bij](#)
- [Auteursrecht](#)
- [Privacy](#)
- [Leveringsvoorwaarden](#)
- [NRC Code](#)
- [Onze app](#)
- [Archief](#)
- [Adverteren](#)
- [E-book](#)

Mijn NRC

- [Neem een abonnement](#)
- [Inloggen](#)
- [Account aanmaken](#)
- [Digitale krant](#)
- [Mijn abonnementen](#)
- [The New York Times](#)
- [Nieuws uit de regio](#)
- [Service & bezorging](#)
- [Nieuwsbrieven](#)
- [Privacyvoorkeuren](#)

Contact

- [Redactie](#)
- [Opinieredactie](#)
- [De ombudsman](#)
- [Colofon](#)
- [AdSales](#)
- [Klantenservice](#)
- [Familieberichten](#)

NRC-websites

- [Mediahuis NRC](#)
- [NRC Carrière](#)
- [NRC Webwinkel](#)
- [NRC Lezersfonds](#)

